

איני לרעהו

לקט אפרות
חז"ל, רעיונות,
עובדות והנהגות
פדולוי ישראל,
על מדות טובות
שפביאות לאהבת
הזולת, הנלפדות
מפרשת השבוע

ליקוט ועריכה: יצחק בן אהרן
כל הזכויות שמורות למכון אהבת אמת
אסור להעתיק, לצלם ולהדפיס
בלי רשות בכתב

מכון אהבת אמת - המרכז להעמקת ערכי אהבת הזולת ע"ש ר' צבי יהודה דומוביץ ז"ל
רח' אבן עזרא 2 ירושלים 92424 טל: 02-5671812 פקס: 077-7671812

שבת קודש יח שבט תשע"ב: הדלקת נרות - ירושלים 4:45 תל-אביב 5:00 חיפה 4:50 מוצאי שבת - ירושלים 5:59 תל-אביב 6:01 חיפה 5:59 ר"ת 5:38

פרשת יתרו

"לא תחמוד"

לשמוח בחלקו ולא לחמוד את של זולתו!

נלמד מהפסוק: "לא תחמוד בית רעך... ועבדו ואמתו ושורו וחמורו וכל אשר לרעך" (פרק כ"ד)

ובדברות האחרונות (בפרשת ואתחנן) נאמר: "ולא תחמוד... ולא תתאוה בית רעך... (היא) ולמדו מכאן חז"ל (במכילתא) לחייב בשני לאוין על החימוד בפני עצמו ועל התאוה בפני עצמה. ועוד אמרו (שם) שהמתאוה סופו לחמוד והחימוד סופו לגזול שנאמר "וחמדו שדות וגזלו" (מ"כה פ"ב). מה בין תאוה לחמדה? ביאר הרמב"ם (בספר המצוות - לאוין רס"ו): אם ראה דבר יפה אצל חברו והתאוה בו במחשבתו עבר ב"לא תתאוה", ואם פועל אצל חברו שימכרנה לו עבר ב"לא תחמוד".

על האדם לשמוח בחלקו שחננו הבורא, ולא להתאוות למותרות שאינם בידו. מטעם זה - כותב המבי"ט - ניתנה התורה לעם ישראל במדבר: ללמדינו, שהעיקר שיהא אדם שמח בחלקו ולא ירוץ אחר המותרות שאין להם סוף, אלא יסתפק במה שיש לו, ויחשוב שהוא נמצא במדבר. שכן האדם הנמצא במדבר אינו חושב אלא על דברים הכרחיים ביותר, שהעיקר הוא לקיים את הגוף כדי שיוכל אדם לעבוד את השי"ת.

הרמח"ל ז"ל (בספרו **מסילת ישרים** פרק יא) כותב: "ותראה כי אחות הקנאה היא החמדה והתאוה, הלא היא המייגעת לב האדם עד יום מותו, וכמאמרם ז"ל (קה"ר א"ג) אין אדם מת וחצי תאוותו בידו... ואמנם עיקר התאוה פונה לשני ראשים, האחד הוא הממון והשני הוא הכבוד. שניהם כאחד רעים מאד, וגורמים לאדם רעות רבות".

באגרת חיזוק, להתגבר על מדת החמדה, ששלח רבינו הגרא"מ שך זצ"ל לאחד התלמידים, (הובא ב**מכתבים ומאמרים** ח"א-סב) כתב: "אין לך דבר העומד בפני הרצון החזק. מוכרחים להתחזק, כי אין הקב"ה בא בטרוניא עם הבריות, ואילו היה זה בלתי אפשרי, לא היה הקב"ה מצוה על איסור זה. והלא התורה מצוה בלאו: "לא תחמוד" ואף שזה דבר טבעי, וממילא בא החימוד. אבל התורה שירדה לסוף דעתו וטבעו של האדם, יודעת היא שאפשר להתגבר ושלא לחמוד חפצו של השני. ואף שקשה, בכל זאת לא יתייאש, וגם יתפלל לה' שיציל אותו מהיצר הרע, וה' הטוב יעזור לו, כי הבא לטהר מסייעין אותו..."

האם שייך איסור "לא תחמוד" על כסף מזומן? לדעת הגאון **רבי משה סולובייצ'יק** זצ"ל (מציריך) לא שייך בזה איסור "לא תחמוד" משום שהלאו הוא רק כאשר אדם חומד את החפץ של השני, אבל לגבי כסף הרי אין אדם חומד את השטר עצמו אלא את השוויית שבו. ואולם **הגרי"ז סולובייצ'יק** זצ"ל חלק עליו וסבר שישנו איסור "לא תחמוד" גם על כסף.

"איני חפץ באכסניה זו..."

פעם נסע הצדיק **רבי בונם מפשיסחא** זצ"ל לאחת הערים, שם הזמינו לו חסידיו אכסניה רחבה ונאה ביותר. כאשר נכנס רבי בונם לאכסניה, ישב על הספסל בפרוזדור עד שישלימו את פירוק החפצים מהעגלה.

לפתע הודיע רבי בונם למשמשיו שאינו חפץ באכסניה זו. רעשו החסידים ומיהרו להמציא לרבי אכסניה אחרת כשהם תמהים מה ראה הרבי לפסול אכסניה מכובדת זו.

לבסוף מצאו אכסניה, חדר צר ודחוק אצל שוחט העיר. היה אז הקיץ בעיצומו ושרר שם חום כבד, ממנו סבל הרבי מאד. כשהרגיש הרבי בפליאתם על מה ולמה ויתר על האכסניה הטובה והנוחה, אמר להם:

"הלכתי מאותה אכסניה כדי שלא לעבור על ה"לא תחמוד". על מקרה כגון זה מדברת התורה. שכן אין להעלות על הדעת שאדם יחמוד סתם כך את בית רעהו. אבל אכסניה טובה ונפלאה כזו, הרי זה דבר מצוי שיחמוד, שאינה אלא לשעה. על כן צריך אזהרה יתירה על כך. והוסיף: "ובמיוחד אחרי שהבנתי שבעל האכסניה לא נתרצה אלא מחמת הפצרת החסידים..."

סיפורי חסידים - מועדים

"שמה תכנס חמדה בלבי..."

פעם ראו את הגה"צ **רבי ישראל סלנטר** זצ"ל יושב כל הלילה בבית המדרש וחוזר ומשנן לאור הנר את מאמר חז"ל: "הקנאה והתאוה והכבוד מוציאין את האדם מן העולם". היה זה בימים ששהה בעיר ביאליסטוק לצורך התרמת נדיבים לטובת פעילות ציבורית שעסק בה.

לתמייהת מקורביו, הסביר רבי ישראל את מעשהו, שמכיון שעליו לבקר בבתי עשירים בעיר, חושש הוא שמה בראותו את כבוד עושרם ויקר תפארת ביתם, תיכנס בלבו קנאה וחמדה, לפיכך משנן הוא דברי מוסר כדי לחסן עצמו בפני מדות אלו...

תנועת המוסר

כיבוד אב ואם

מצוה חמורה ונשגבה זו של כיבוד אב ואם נלמדת מהפסוק: "כבד את אביך ואת אמך למען יאריכון ימיך..." (פרק כ"ב)

אמרו חז"ל (תנחומא קדושים טו): "בא וראה, מצות כיבוד אב ואם כמה חביבה לפני הקב"ה, שאין הקב"ה מקפח שכרו בין צדיק בין רשע. מנלן? מעשו הרשע, על שכיבד את אביו, נתן לו הקב"ה את כל הכבוד הזה [ברכות יצחק]... ומה אם רשע זה, על שכיבד את אביו, מה פרע לו הקב"ה. המכבד את אבותיו ועושה מצוות אחרות על אחת כמה וכמה."

נשאל הגר"י זילברשטיין שליט"א על מעשה באשה שנפטרה לה בעלה רח"ל והיא מתאבלת עליו קשות ובוכה עליו יומם ולילה. והנה נולד לה נכד מבנה. והוא כמובן חפץ מאד לכבד את אביו ולקרוא לנכד על שמו, אלא שהאמא מתנגדת בתוקף, בנימוק שמכיון שעדיין לא מצאה תנחומים, ובכל פעם שיקראו בשם הילד יזכירו לה את בעלה ויתעורר צערה ובכיה, ולא תוכל לשאת זאת, על כן מתנגדת שיקראו את שם הילד על שם בעלה. ועתה הבן שואל: את כבוד מי להעדיף האם את כבוד אביו בכך שיקרא לבנו על שמו, או עליו להתחשב בכבוד אמו?

הציע הגר"י זילברשטיין שאלה זו לפני גיסו הגאון רבי חיים קנייבסקי שליט"א, והשיב, שאמנם יש בקריאת שם הילד, משום כבוד אב אך מאידך יגרום בכך צער לאמו ויש יותר להתחשב בצער ולוותר על כיבוד האב. שהרי בש"ך (יו"ד סי' ר"מ) מובא שאעפ"י שאם לא מחוייב לכבד את אביו אם הוא רשע אבל לצער אותו ודאי אסור, א"כ גם בנידון דידן אסור לצער את האם אעפ"י שעי"ז ימנע כבוד מאביו. (ומלבד זה יש לדון מצד שכיבוד האב הוא אחרי מותו, וכיבוד האם מחיים).

שאלה נוספת בנושא זה, הגיעה לפתחו של הגר"י זילברשטיין: מעשה בבני זוג שגבה הר ביניהם ונתגרשו. יש להם בן תלמיד חכם נכבד מאד ועומד להנשא. בנתיים נישא האב בזיווג שני, ואילו האם יושבת עדיין בביתה ומצטערת בבדידותה.

בא הבן לאביו והזמינו לחתונתו. האב הסכים בתנאי שהבן יזמין גם את אשתו החדשה שהיא אמו החורגת של החתן, ורק עמה יבוא לחתונתו ובל-עדיה אינו בא. אך דא עקא: כששמעה זאת אמו, הודיעה לבן נחרצות שאם האבא מגיע עם אשתו החדשה, הדבר יצער אותה מאד ובריאותה תפגע.

מתחבט הבן החתן מאוד בדבר, ואינו יודע את אשר עליו לעשות, האם לכבד את האב ולהזמינו בכ"ז עם אשתו, אף שיהיה זה על חשבון בריאותה של האמא, או שעליו לרחם על אמו ולהתחשב בבריאותה ולוותר על הזמנת אביו ואמו החורגת?

סבר הרב זילברשטיין לפסוק (וכך הסכימו עמו כמה מגדולי ישראל) שסיביר לאבא שאינו מזמין אלא אותו בלבד ללא האשה, משום שאינו יכול לפגוע בבריאותה של אמו ולצער כל כך. שכן אם גם אשתו תבוא אזי אמו עלולה לחלות מרוב עגמת נפש. וזה אינו יכול לעשות.

ואולם - מספר הרב זילברשטיין - כשביקר עתה אצל חמיו הגאון רבי יוסף שלום אלישיב שליט"א והציע בפניו את שאלתו הסבוכה, בהוסיפו את מה שחושב לפסוק, הכריע לו הרב אלישיב בפשטות שלא כסברתו, אלא יש על החתן להזמין את האב עם אשתו ואינו צריך להתייחס למה שאמו אומרת...

נימק זאת הרב אלישיב: משום שהאמא אינה צודקת! כואב לה הלב שלא בצדק, שכן האב שהתגרש היה רשאי להתחתן בשנית, [וגם לאמא ה' יעזור לה שתתחתן], נמצא שהיא דורשת דבר שהוא נגד הדין! היא אינה יכולה לקחת מהאבא זכויות שיש לו בדין. יש לו בהחלט זכות לבוא לחתונה של בנו עם אשתו השניה, וממילא אי אפשר לקפח את זכותו זו, רק בגלל שלאמא כואב הלב שהם נתגרשו.

חזר ושאל אותו הגר"י זילברשטיין: והרי היא טוענת שאם האבא יבוא עם אשתו, היא תהיה מזה חולה? השיב הרב אלישיב: "אם כך, שתלך לרופא! אך אי אפשר לשנות את מה שהקב"ה רוצה. יש תורה בישראל! לא ניתן לשנות את ההלכה ואת רצון הבורא. זו הדרך הישרה, ואי אפשר לשנותה רק בגלל שהאמא מתעקשת. זה הרי נובע ממדות רעות שיש לה. מתוך שנאה וקנאה בבעלה שהתחתן והיא לא. הבן חייב מדאורייתא להזמין גם את האשה שהיא האמא שלו החורגת כי כתוב "כבד את אביך ואת אמך" לרבות אמו החורגת. והאמא האמיתית שאומרת שהדבר יפגע בה "כמו חרב בלב", היא אומרת זאת שלא כדין אלא מחמת הקנאה, ולא ניתן להנהיג הוראות בישראל על סמך אמא שאומרת שלא כדין! (עפ"י שעורו - טבת תשע"ב)

למען כבוד אבא

הגר"א מוילנא זצ"ל הידר ביותר לקיים מצות "כיבוד אב". אביו רבי שלמה זלמן זצ"ל, שהיה מאושר וגאה בגאון ישראל שיצא מחלציו, היה נהנה לבוא ולשמוע דברי תורה מפיו, לפיכך נהג לבוא להאזין לשיעורי תורה שמסר בפני קהל שומעיו.

הגר"א בראותו את אביו נכנס אל החדר, היה נעמד מיד על רגליו, ומרצה כל שיעור בעמידה. ראה רבי שלמה זלמן את מעשה בנו והפסיק להגיע, לבל יטריח את בנו הגאון לעמוד שעה ארוכה.

חלפו ימים, והתשוקה לשוב ולקבל תורה מפי בנו הגאון גבה בלבו. מה עשה? הוא החליף את בגדיו בבגדים שונים מהרגלו, נכנס אל הקודש פנימה, התיישב בתוך הקהל, והפנה את פניו אל הקיר, לבל יבחין בו הגאון. אך גם זה לא הועיל. הגר"א חש מבעד לתחפושתו, ומיד נעמד מלוא קומתו, למען כבוד אבא.

עפ"י תולדות הגר"א

"לא יכלתי לסתור..."

פעם ישב כ"ק האדמו"ר מגור רבי אברהם מרדכי זצ"ל, בצעירותו, בשיעורו של אביו בעל החידושי הרי"ם. התקשו התלמידים להבין דבריו העמוקים. פנה בעל החידושי הרי"ם אל בנו בשאלה: "גם אתה אינך מבין?" עשה בנו תנועה בכתפו כמסכים להנחתו של אביו.

ואולם כאשר יצא אביו מן החדר הסביר בנו לתלמידים את חידושי אביו בטוב טעם ודעת. שמע אביו מבחוץ את דבריו וישאלהו בפליאה מדוע לא השיב בחיוב כאשר שאלו אם הבין?

התנצל רבי אברהם מרדכי ואמר: "אלמלי שאל אבא אם אני מבין, הייתי מאשר את הדבר. עתה ששאל אם גם אני לא מבין, לא יכלתי לסתור דברי אבא ולומר להיפך..."

ראש גולת אריאל

מכבדם כבחיינו...

הגאון רבי יוסף באב"ד זצ"ל (בעל המנחת חינוך) היה נוהג לבוא מידי פעם להתפלל אצל קברות הוריו. גם בערוב ימיו כאשר לא יכל ללכת ברגליו, היו נושאים איתו על כסא שהניח בקצה השדה, לא רחוק מקבר האב, ושם היה מתפלל.

כשסיים להתפלל ורצה ללכת לקבר האם, ביקש שישאו את הכסא סמוך לקבר ממש, ונימוקו עמו: הרי אמרו חז"ל בגמרא (קידושין לא:): שמצות כיבוד אב ואם היא גם לאחר מיתתם "מכבדו בחיינו מכבדו לאחר מותו". נמצא איפוא, שצריך לנהוג עמהם עתה כפי שנהגו עמם בחייהם.

על כן הוא נוהג באופן זה לפי שדרך האב להבין ולשמוע את הבן גם מעט מרחוק, אבל רצונה של אמא, להיות ככל היותר קרוב לבנה.

תולדות המנחת חינוך

להזהר שלא לפגוע בכבודם של תלמידי חכמים !

נלמד מהפסוק: "כל הנוגע בהר מות יומת" (פרק י"ט"ב).

ודרש החפץ חיים (בספרו עה"ת): ומה אם הר שאין בו דעת ואינו מרגיש כלום, מכל מקום נתקדש על ידי קבלת התורה, עד שהזהירו כל ישראל מלנוגע בקצהו, קל וחומר למי שנוגע ופוגע בכבודו של תלמיד חכם, שלמד את התורה גופה, ושיש בו דעת ומרגיש העלבון, על אחת וכמה וכמה שהנוגע בו כנוגע בבת עינו.

את החסרון הגדול שיש בביזוי כבוד תלמידי חכמים נוכל להבין עפ"י דברי רבינו יונה ז"ל (בספרו שערי תשובה שער ג' קמ"קמח) שכתב בזה הלשון:

"היצורים כולם נבראו לכבוד השי"ת, שנאמר (ישעיה מג"ז) "כל הנקרא בשמי ולכבודי בראתיו יצרתיו אף עשיתיו". אכן נודע מן השכל, כי המחלל את השם ובוזה דברו אבדה תקותו, כי לא רב לו אשר לא יקיים מה שנדרש ממנו מעיקר יצירתו לכבד את ה' ולקדשו, אבל שלח ידו לעשות התמורה וההפך ולחלל את שם קדשו... כי הדבר ידוע כי מדרכי ה' להודיע... כי הטוב והעיקר היא עבודת השי"ת ויראתו ותורתו, כי זה כל האדם. ודבר זה כבוד השי"ת, והמבזים לתלמיד חכם ויראתו, מבטלים הידיעה הזאת ומראים ההפך בהנהגתם, וכאילו אומרים כי אין עבודת השי"ת עיקר... והם מחללים את התורה על כן יאבדו מתוך הקהל".

"הלא הדבר ידוע" - ממשיך רבינו יונה - "כי אין עבודת השי"ת מתקיימת בלי ע"י לומדי התורה אשר יהגו בה יומם ולילה. כי הם יורו דעה... לדעת מה יעשה ישראל... ובמקום שאין עוסקי תורה ירבו המכשולים... על כן יכבדו עבדי השי"ת את חכמי התורה לכבוד השי"ת ולהודיע כי עבודתו לבדה עיקר הנמצא. ואחרי אשר התברר שהכל ברא השי"ת לכבודו, חייב האדם לשום לבו בכל עת לכבד את ה' ולקדשו בכל דבריו ולרוממו..."

לאור הדברים הללו נשכיל להבין את גודל יחוסם ומעלתם הנשגבה של אלו המייצגים והנושאים ברמה את דגל התורה ועבודת השי"ת, שאליהם נשואות המון העם לדעת ולהבין כי "העיקר הוא עבודת השי"ת ויראתו ותורתו".

הגה"צ רבי ירוחם לייבוניץ זצ"ל מבאר (בספרו דעת תורה), כי תלמיד חכם לא יכול למחול על כבודו, משום שהוא איש המעלה. ואף שיש שיכולים למחול על כבודם, אבל איש המעלה אין לו דין למחול על כבודו, משום שאם מוחל, נמצא שאת המעלה שבו הוא מחלל. והוא חילול ה' ודאי. מעלה וחילול, שני דברים הפכים הם, והחילול הוא ביטול המעלה. התלמיד חכם אינו "בעלים" להסיר את המעלה ממנו. עליו ודאי נקרא הפסוק "וקדשתו" - על כרחו. וכופין אותו לעמוד במעלתו, אין לו הרשות להבטל ממנה.

דברים מאלפים כתב המאירי (בחיבור התשובה מ"א פי"ב) במעלת כבוד תלמיד חכם, וכך כתב: אין מן הראוי לחקור בכבוד חכם ולשקול במאזני צדק עד היכן יגיע כבודו. אבל שכל המרבה בכבודו הרי זה משובח. ואעפ"י שהרבות באכילת הדברים הערבים, בלתי נאות. אין זה בהרבות בכבוד החכם, אבל שראוי לכבדו ולירא ממנו בכל מיני כבוד ומורא שידמנו ובכל עת שיזדמן. ובוזה יגדל כבודם ורבה תפארת מכבדם ותועלת המיקרם להיות דבריהם נשמעים איליו.

בפרשת משפטים נאמר: "כי לא ישא [המלאך] לפשעכם כי שמי בקרבו" (שמות כ"ב). ופירש הספורנו: "ואין לאל ידו למחול על כבודי". כלומר: מכיון ש"שמי בקרבו" לכן "לא ישא לפשעכם" שאין בידו למחול על כבוד ה'.

למדנו מכאן - כותב הגר"מ שטרנבוך שליט"א (בספרו טעם ודעת) דעלבון תלמיד חכם שהוא כעלבון השכינה (כדרשת חז"ל) אין בידו למחול על ביזונו, כפי שהמלאך אינו יכול למחול על ביזיון השי"ת.

חרם למען כבוד התורה

כאשר הגיע רבינו יוסף חיים זצ"ל (בעל הַבַּן אִישׁ חַי) לבגדד בשנת תרל"ו, ביקש אחד המורים להנהיג בין יהודי בגדד הקלות בעיני דת שיהיה הרס הדת וחורבן לדת, התנגד לו רבי יוסף חיים ויצא נגדו בתקיפות רבה. שלח האיש מכתבים לעיתון "המגיד" בהם פגע קשות בכבודו של הַבַּן אִישׁ חַי.

כשהגיעו גליונות העיתון לבגדד, התעוררו כל חכמי העיר, גביריה ונכבדיה ובראשם **רבי עבדללה סומך**, והחרימו את כותב דברי הפלסתר. את כתב החרם הקריאו בכל בתי הכנסיות אשר בבגדד ואף פירסמוהו בכל רחובות העיר. נוסף לכך כתבו תשובה חריפה לעורך העיתון, שחתמו עליו כ"ז רבנים ודיינים מגדולי ההוראה בבגדד. כמו כן כתבו מכתב בנידון לרבני ירושלים.

החרם פעל את פעולתו וכל בתי הכנסיות אשר בבגדד נסגרו בפני האיש בפקודת "החכם באשי". באותו זמן קיבל מברק על פטירת אמו. רבני בגדד ראו בזה "אצבע אלוקים" על השעליב את ה"בן איש חי". אף יהודי לא הסכים להתפלל בביתו בשבעת ימי האבל, עד שהוכרח ללכת לבית דין, להתוודות על חטאו ולבקש מחילה מרבי יוסף חיים בפרהסיא.

אורות ממזרח

"הזהרו בגחלתן של חכמים..."

כאשר נסע פעם החפץ חיים עם חתנו ברכבת והחלו לומר תפלת הדרך בכוונה, ישב מולם צעיר פוחז שהחל מלגלג על החפץ חיים עד שפלט כלפי החפץ חיים בזילזול: "סבא, הרכבת תיסע גם בלי תפלותיך!"

"אכן כן" - השיבו החפץ חיים בנועם - "אבל מי יודע אם לנו יהיה כח לנסוע עמה..." והיתה זו "כשגגה היוצאת מפי השליט", שכן לפתע חש הצעיר ברע, ובאחת התחנות הקרובות הורידוהו להזעיק אליו רופא, והרכבת המשיכה בלעדיו...

הח"ח - חייו ופעלו

"לא כדאי לצער תלמיד חכם..."

לאברך תלמיד חכם הציעו משרת "מגיד שיעור" באחת הישיבות. הוא הלך להוועץ בראש ישיבת פוניבז' **רבינו הגרא"מ שך זצ"ל**, האם לקבל עליו את התפקיד, שכן מדובר בישיבה טובה ועבורו הוא אף דבר בעתו משום פרנסת ביתו.

השיב הגרא"מ שך כי אינו ממליץ לו ליטול את המשרה. ואף כי אין כל חסרון בעצם המשרה, אך ידוע לו שמישרה זו התפנתה משום שהנהלת הישיבה פיטרה תלמיד חכם שהיה שם מגיד שיעור ואותו תלמיד חכם עזב בתרעומת.

נשאל על כך הרב שך: האם המניעה ליטול את המשרה היא משום החשש שמא דרכה של הנהלת הישיבה בכך ויפטרו בעתיד גם את מי שרוצה ליטול עתה את המשרה.

השיב הרב שך, כי לא זו הסיבה, אלא יש לחשוש שמא כאשר ישמע מגיד השיעור הקודם, שמישהו קיבל את המשרה יהיה לו צער וחלישות הדעת.

תמה השואל: הלא ממילא אין סיכוי שהלה יחזור לאותה ישיבה, והרי בכל מקרה יקחו מגיד שיעור אחר? "הכל נכון מסברא" - השיב הרב שך - "אבל עצתי, למי ששואל, שבכל זאת לא כדאי לגרום צער ועגמת נפש לתלמיד חכם ומוטב שלא לקבל את המשרה!"

שמושה של תורה

בין איש לרעהו ומי כעמך ישראל סיפורים בני זמננו

אש"ל שהציל מאש

בקרבתה. לא היו מילים בפייהם להודות לשכנה שמרה על ילדיהם - בעודה מעודדת את בעלה וילדיה לעלות לאוטובוס ולנסוע!!!

בני הזוג החלו בסבב טלפונים על מנת להשיג הסעה, אך לשווא ולריק. ביום הלחץ הזה היו כל ההסעות תפוסות. השכנה הצדיקה הצליחה להגיע לירושלים עם גיסה - שברכבו נותר מקום פנוי אחד. אך מיודענו הבינו אל נכון שאת שמחת תורה תשע"ב הם כבר יחגגו בבית שמש.

* * *

בפנים נפולות החלו בני המשפחה לגרור את חפציהם בחזרה הביתה, ואם הסיטואציה הזו נשמעת לכם כל כך גרועה נא לשים לב שהיא הייתה גרועה יותר:

בדירה שלהם בבית שמש, הייתה אמורה לשהות משפחה שהייתה בדרכה מירושלים. אז לא רק שהם לא הגיעו לירושלים, אלא שגם לביתם בבית שמש לא יכלו לחזור...

עם תום סבב הטלפונים להשגת הסעה - שהסתיים בכישלון צורב - החל סבב חדש לנסות ולאתר דירה פנויה לחג...

בסופו של דבר נמצאה משפחה שנסעה לחג והסכימה למסור את דירתה, למרות שהבית לא היה מוכן ומסודר. בדרך כלל מסרבים אנשים למסור דירה שכזו, ובצדק מבחינתם. אך במקרה זה החליטה עקרת הבית להתעלות מעל תחושותיה הפרטיות, ולמסור את הדירה למרות אי הנעימות שהייתה כרוכה בדבר (נכון. הקוראים, להבדיל מהקוראות, קולטים פחות את עצמת ההקרבה הטמונה במעשה זה עבור עקרת בית!).

--- אבל הקדוש ברוך הוא משלם "קעש", במזומן:

מיד כאשר נכנסו מיודענו לדירה, גילו סיר שנשכח על אש גלויה. אוטוטו הייתה חלילה פורצת שרפה גדולה, ובעלי הדירה היו חוזרים במוצאי החג לבית מפויח במקרה הטוב - או במקרה הגרוע יותר: לבית שהשריפה השתוללה בו גבתה ח"ו קרבנות מעבר לרכוש.

וכך, בזכות מצוות הכנסת אורחים ניצל הבית מהאש!

זהו סיפור שמגולל את "פלאי" התחבורה הציבורית - לצד פלאי הערבות ההדדית. זהו סיפור קטן שמתאר רגעים גדולים - בו אנשים פשוטים נכונים בדקות לחוצות, ועומדים בניסיונות בכבוד. זהו סיפור של יום יום, שהמסר שלו צריך ללוות אותנו יום יום.

* * *

בערב שמחת תורה תשע"ב המתינה משפחת ש. מבית שמש בתחנת האוטובוס. פניהם, כפני מאות ואלפי משפחות נוספות בעיר, מועדות ירושלימה. מי שרגיל בנס-יעה בתחבורה הציבורית, יודע שאחד הימים הכי לחוצים בשנה זה ערב (ובעיקר מוצאי) שמחת תורה. זה נובע מהעובדה שאלפי משפחות, על טפיהן ומטלטליהן, מבקשות לחגוג את שמחת תורה בחצר האדמו"ר או בין כתלי הישיבה.

משפחת ש. המתינה לאוטובוס האחרון, שבושש מלהגיע משך שעה פלוס. מלבד הלחץ שיצרה העובדה שהאוטובוס לא מגיע, היה אבי המשפחה מוטרד מכך שהוא עדיין לא ברך "ברכת המזון". הוא תכנן לסיים את סעודת הושענא רבה שלו בירושלים ולברך שם, אלא שהעיקוב הלא צפוי שכנע אותו שכדאי לעלות הביתה, להיכנס לסוכה, ולברך.

--- ובדיוק אז החליט האוטובוס להגיע! ("חוק מרפי" תקף גם בבית שמש...)

האישה המבוהלת רצה הביתה כדי לקרוא לבעלה שימרה לאוטובוס. (כן. הוא מאחרוני האנשים שאין להם עדיין פלאפון - וגם לא מעוניינים במכשיר שכזה...) כדי לרוץ הביתה היא נזקקה למישהו שישמור על ילדיה בתחנה, ולמשימה זו התנדבה ממתינה נוספת לאוטובוס, ששהתה בתחנה עם בעלה וילדיה. היא ציפתה לעלות מיידית לאוטובוס המיוחל שסוף סוף הגיע, אך זה לא מנע ממנה להסכים לשמור על ילדי השכנה!

* * *

האוטובוס, שגם כך כבר צבר איחור של כשעה, סגר את הדלתות ונסע. בתחנה נשארו אישה שמרה על ילדי השכנה - והוריהם שדילגו בחדר המדרגות הסמוך...

זוג ההורים מיהרו לתחנה כדי לגלות שהאוטובוס לא נמצא

הודעה ובקשה לקוראי העלון!

הננו להודיע בשמחה רבה כי ספר "איש לרעהו" על חומש ויקרא עומד בס"ד בשלב האחרון לקראת הכנסתו לבית הדפוס

כל המעוניין להשתתף כנדבת לבו בהוצאות הספר. אפשרי על-ידי הנצחות לזכות ולע"נ יודיע עד כ' שבט לטלפון 02-5671812 או לטלפון 02-5869073 (אפשר להשאיר הודעה ונחזור בל"ג)

נציין כי לספר פוטנציאל עצום לזיכוי הרבים ובמיוחד לדור הצעיר (הוזמנו כבר מאות ספרים ממוסדות חינוך) לפיכך, כל הקודם זוכה!